

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ביצה - ט"ז

1. כל המזונות קצובים מר"ה עד יו"כ [חוץ משבת, יו"ט ובניו לת"ת] ולפיכך אל יוציא הרבה שמא יחסר לו. מניין? "תקענו בחודש שופר בכסה" - ראש השנה שהלבנה מכוסה וכו'. "כי חק לישראל הוא" - חק הוא, קיצוב מזונות. והראיה: א. "ואכלו את לחם חוקם" ב. "הטריפני לחם חוקי".

2. כיצד נהגו שמאי והלל בקניותיהם לשבת? שמאי: כל ימיו אוכל לכבוד שבת. מצא בהמה נאה אומר זו לשבת. מצא נאה הימנה, אוכל את הראשונה. הלל: היה בוטח שימצא נאה לשבת ולא שמר, ברוך ה' יום יום.

3. הנותן מתנה לחברו האם צריך להודיעו? מתנה שעשויה להתגלות - אין צריך להודיעו. וכמש"כ: "ומשה לא ידע כי קרן עור פניו". שאינה עשויה להתגלות - יודיע לו, כמו שהקב"ה בקש ממשה שיודיע לישראל על מתנה טובה ושמה שבת. והכוונה למתן שכרה שאינו עתיד להגלות. ומכאן למדו שהנותן פת לתינוק צריך להודיע לאמו שתחזיק לו טובה, ע"י ששף שמן ויתן כחול בעיניו. ושחוששים לכשפים משפשף לו ממין שהאכילו.

4. כל מתנה נתן הקב"ה בפרהסיא חוץ משבת שנתנה בצנעה. "ביני ובין בני ישראל". א"כ מדוע יענשו הנכרים על שלא קבלוה? א. עצם השבת הודיע ורק מתן שכרה לא הודיע. ב. גם שכר הודיע אבל לא הודיע על 'נשמה יתירה' שנמצאת בו בשבת, ובמוצ"ש נוטלין אותה. שנא': "שבת וינפש" וי אבדה נפש.

5. אביי למד מהמשנה שלא מועיל עירוב בפת אלא רק בתבשיל. מדוע? לשון א': כיון שמערבים רק בדבר לא שכיח. ואכן מערבים בדייסא שאינה שכיחה. לשון ב': כיון שמערבים רק בדבר שמלפף את הפת לכבוד שבת. ולפ"ז בדייסא לא מערבים שאינה מלפפת. [וכר' זירא שאמר בבליים טיפשים שאוכלים לחם (דייסא) בלחם].

6. על אלו מאכלים נתחדש שמועילים לעירוב תבשילין? א. כזית עדשים שבשולי קדרה. ב. שמנונית כזית שע"ג סכין. ג. דגים קטנים מלוחים אפילו אם צלאן נכרי - כיון שנאכלים חיים אין בהם איסור בישול נכרי. שיעור העירוב: כזית אחד אפילו למאה אנשים. והמשנה שכתבה 'כל שהוא' הכוונה לכזית וכן הברייתא: שאפשר לערב בצלי, כבוש, שלוק, מבושל ודג שהדיחו במים 'ואין לו שיעור'. הכוונה למעלה אבל מינימום יש לו.

7. המערב צריך להניח לשם עירוב. האם צריך גם 'דעת' מי שהניחו לו? אין צריך. שהרי כמה אמוראים הניחו לכל העיר. אמנם זה מועיל רק לנמצאים בתוך התחום של העירוב שרק עליהם דעתו. ומעשה בעיור שהיה שונה משניות לפני שמואל והיה עצוב שלא הניח עירוב תבשילין ואמר לו: סמוך על העירוב שאני עושה לבני העיר ולשנה אחרת שוב לא ערב. אמר לו רבא איני מניח העירוב לפושע, ולך אסור.

8. ביו"ט שבערב שבת, האם מניחים עירובי תחומין או חצרות? ת"ק: אין מערבין לא תחומין ולא חצרות. רבי: מערבין חצרות - שהרי מותר הוצאה ביו"ט ואינו נראה מתקן. ואין מערבין תחומין שאסורים ביו"ט ונראה מתקן. ור' אלעזר הפך את השיטות. להלכה: רבי: כת"ק. שמואל: כרבי. והסתפקו האם כוונתו כרבי בדעה הראשונה ולקולא, או כדעת ר"א ולחומרא. ורצו להוכיח: מרב תחליפא שנהג כשמואל ואמר עליו רב שתחילת הוראתו לקולא, משמע שפסק לקולא. אך נדחה: שיתכן שפסק לחומרא וכוונתו רב 'לקלקול' שיחשבו שאסור לערב וישכחו ויטלטלו בשבת בלי עירוב.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)